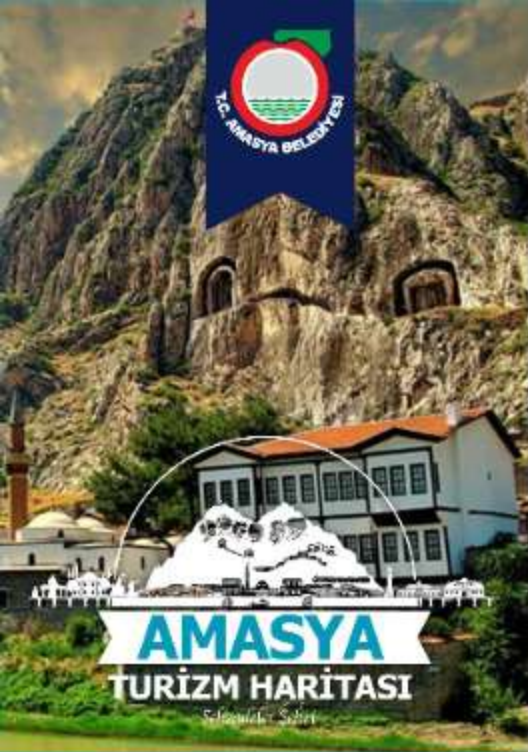

AMASYA TÜRİZM HARİTASI

Selçuklu Şehri

HARŞENA KALESİ

Amasya il merkezinin kuzeyini kaplayan Harşena Dağı üzerindedir. Amasya Kalesi olarak da bilinir. Kale birçok kez el değiştirmiştir. Roma ve Pontuslular arasında geçen çarpışmalar sırasında önemli oranda tahrip olan Harşena Kalesi 1075'te Türklerin Amasya'yı fethetmesiyle birlikte önemli oranda onarım görmüştür. 18.yy'a kadar kullanılan Kale bu yüzyıldan sonra askeri önemini kaybetmiştir.

Kalede gelişli medeniyetlere ait kapı, banyo, saray, cami, medrese, zaviye, imarethane ve hamam kalıntıları vardır. Ayrıca kale içerisinde dikkat çeken güzel yollar ve su ihtiyacını karşılamak amacıyla açılan su yolları vardır.

KRAL KAYA MEZARLARI

Hellenistik Dönem'de Amasya'yı MÖ 333-26 yıllarında başkent olarak kullanan Pontus kralları ait olan Kral Kaya Mezarları, Amasya Kalesi cieklerinde düz bir duvar gibi dikine uzanan kalke kayalara oyulmuş yapıdır. Mezarların kayalara oyulma sebebi, ölümlükten sonra dirileceklerine inanışın kralları vücutlarını, diri kalması için kayalara emanet etmek istemiş ve ölümlükten önce kendi mezarlarını kayalara oyduktur.

Yeşilirmak vadisi boyunca ırılı ufaklı 21 mezar olduğu bilinmekte olup ve bunlardan en çok dikkat çekenleri beş krala ait olduğu bilinen mezarlardır. Bu mezarlar daha sonraki dönemlerde asker menzili, sığınma yeri ve hapishane olarak kullanıldığı bilinmektedir.

AYNALI MAĞARA

Amasya vadisinde yer alan mağaralardan en ünlüsü ve en ünlüsü Aynalı Mağara'dır. Mağaranın Aynalı Mağara denilmesinin sebebi mağaranın duvarlarının pahalılarınmış olması ve güneş vurduğunda zamanın mağara cephesinin parlaklığıdır.

Burasının mezar olarak değil de ikamet ve ibadet amacıyla oyulmuş olması muhtemeldir. Mağaranın içinin çok geniş olması ve duvarlarda yer alan renkli resimler ve mağaranın alt kısmında yatan "Büyük Rahip İesi" yazısı bu düşünceye desteklemektedir. Hz. İsa'nın on iki havarisinden birinin, Hristiyanlığı bu mağarada yaydığı rivayet edilir.

KIZLAR SARAYI

İç kalerinin üzerinde bulunan mağaraların altındadır. Sinop mutasarrıfı İsfendiyar Bey'in torunu Doğrak Hatun, Amasya'ya geldiği zaman Selçuklu Sarayı'na girmeyince Kızlar Sarayını yaptırmıştır. Bu sarayın yapımından sonra İsfendiyar Beyleri çevrede yaptıkları kati ve savunmalarında Amasya'yı bir üs gibi kullanmışlar ve Kızlar Sarayı'nda ikamet etmişlerdir. Saray 130 yıldan uzun bir süre Osmanlı şehzadelerince, tutunulma ve valilerine mekân olmuştur. 1852 yılından sonra Amasya ayanına bırakılmıştır.

YALIBOYYU EVLERİ

Amasya evleri daha çok 19. yy'a ait olup Amasya mimari yapının içerisinde önemli bir grup teşkil etmektedir. Bu konaklar hamıs ve bağladık teknikle yapılmış örneklerdir. Genellikle yan yana, bitişik nizamla düzenlenmiş olan bu konut mimarisine güzel örneklerini Yalıboyyu Evleri olarak bilinen konut dokusunu oluşturmaktadır.

Yeşilirmak kenarında, tarihi sur duvarları üzerinde, alışıp açık arası, kerpiç dolgu olarak kiremitlerle örtülmüş bir biçimde düzenlenmiş olup genellikle Osmanlı Dönemi evlerinin bütün özelliklerini bünyesinde taşır. Bu evler Amasya'nın tarihi kimliğiyle uyumlu bir görünüm arz eder.

SAAT KULESİ

Ahşaptan yapılmış olan Neris Köprüsü'nün (günümüzde Hükümet Köprü olarak geçmekte) önünde yer alan kule, 1865 yılında Amasya Mutasarrıfı Ziya Paşa tarafından yaptırılmıştır. Kulenin üst kısmında bulunan dikdörtgen prizması şeklindeki yere yerleştirilen saatler, doğu, batı ve güney yönlerine bakmaktadır. Deprem ve yangınlarda hasar gören kule yeni köprü yapımında yıkılmış olup 2012 yılında orijinal yapıya sadık kalarak tekrar inşa edilmiştir.

ALÇAK KÖPRÜ

Roma Dönemi'nde Antik Amasya Kalesinden karşı mahallelere geçişi sağlamak amacıyla İris Nehri (Yeşilirmak) üzerine inşa edilmiştir. Nehir yatağının yükselmesi sonucu köprü kemeri kırılmıştır. Köprü kemeri üzerine ayaklar inşa edilerek günümüze kadar gelmiştir.

İSTASYON KÖPRÜSÜ (MEZDAN)

Ziya Paşa Bulvarı'nın bitiminde Üçler Mahallesi'ni İstasyon Mevkii'ne bağlayan köprüdür. Selçuklu Sultanı I. Mesut tarafından, kesme taştan, 5 gözlü, kemeri, harpuşa tarzında 1145 yılında inşa ettirilmiştir. 1374 yılındaki depremde yıkılan köprü, Şadgeldi Paşa zamanının yapı karakteri korunarak kesme taştan yeniden yapılmıştır. Yapı en son Amasya ayanı, Özlü Yusuf Ağa tarafından 1828 yılında onarım yapılmıştır.

ÇAĞLAYAN (İLTEKİN) KÖPRÜ

1076 yılında Amasya'nın kışılmasına için gerekli olan askeri gücün ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla Danışmend Emirlerinden İltekin Göz tarafından yaptırılan köprü, Helvacı Mahallesi İrtyayığı kapagında, il merkezine 5 km uzaklıkta bulunmaktadır. Halk arasında İltekin Köprü de denilen Çağlayan Köprü Çalpak, Çalpak Çelen şeklinde de anılır. Altı adet yarıvalık kemeri üzerine oturtulmuş tamamı kesme taştan oluşan dar ve uzun bir köprüdür.

KÜNÇ KÖPRÜ

Yeşilirmak üzerinde Bayezid Paşa ile Şamlar Mahallelerini birbirine bağlayan köprü, Selçuklu eserlerindendir. 12. yy'da Sultan II. Mesud'un, kimi kaynaklara göre kızı, kimi kaynaklara göre ise annesi olan Hundi (Hond) Hatun tarafından yaptırılmıştır. İsmi Hundi Hatun'dan alınmış olup zaman içinde önce "Kundi" sonradan da "Künç" veya "Künç" olarak söylenmiştir. Köprü "Kuş Köprü" olarak da bilinir. Yapımında kesme taş ve tuğla kullanılan köprünün belirgin özelliği, üç büyük ayağı birbirine bağlayan hemen hemen aynı büyüklükteki kemerlerin genişliğidir.

BÜYÜK AĞA MEDRESESİ

Kaya Ağa (Büyük Ağa) Medresesi, Sultan II. Bayezid'in kızı Ağa Hüseyin Ağa tarafından 1488 yılında yaptırılmıştır. Özellikle Selçuklu mezar anıtlarında görülen saçaklı plan şeması ilk kez bu medresede uygulanmıştır. Medrese Osmanlı Dönemi'nde Alimşah Medreseler grubunda olup en yüksek derecede eğitim öğretim yapıldığı yer olmuştur. Günümüzde hala yaptırılma aşamamı deva olup medrese din dersleri eğitimi verilmektedir.

FERHAT İLE ŞİRİN AŞIKLAR MÜZESİ

Amasya, efsanevi aşıklarıyla ölmüşleşen Ferhat ile Şirin'in yaşadığı topraklar olarak bilinmektedir. Şirin'e olan sevdası oğlunu kükemcelere uzatılarak dağın delerek, suyu getirten Ferhat'ın sevdası hala Amasya'da yaşamaktadır. Bu sevdanın işareti olan "Ferhat Su Kanağı" binlerce yıldı Amasya'nın bağını bir gerdanlık gibi darırmaktadır.

Aşıklar Müzesi bu aşkın halka yaşatıldığı yerdir. Amasya-Tokat karayolu üzerinde, Ferhat anısı mevkisinde bulunmaktadır.

AMASYA ARKEOLOJİ MÜZESİ

Amasya Arkeoloji Müzesi, 22 Mart 1977 yılında yeni yapılan bugünkü modern binasına taşınmış olup, 14 Haziran 1980 yılında ziyarete açılmıştır.

Müze Neolitik Çağ'dan itibaren Kalkolitik Çağ, Tunç Çağı, Hitit, Urartu, Frig, İvrit, Pers, Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemleri'ne ait arkeolojik, etnografik, sikke, mühür, el yazması ve münayyer olmak üzere bugün itibarı ile 23.476 eser ile bölgenin en modern müzesi olarak ülkemiz kültür ve turizmine hizmet etmektedir.

SABUNCUOĞLU ŞEREFEDDİN TIP VE CERRAHİ TARİH MÜZESİ

Bimar kelime anlamı itibarı ile "hasta" demektir. Bimarhane Selçuklu Döneminde psikolojik tedavi Osmanlı Dönemi'nde Sabuncuoğlu Şerefeddin ile cerrahi tıbbi kazanmış olup dardışifa ismini almıştır. Darüşşifa'nın giriş kapısı üzerindeki Arapça kitabesinden yapıyı 1308 yılında İbnu'dü bükümdar Sultan Olcay Tuğ Mehmet Han Amasya'ya geldiğinde kölesi olan Anber Bin Abdullâh ile Anadolu emiri Ahmet Bey'e inşa ettirdiği öğrenilmektedir. Ancak minar hakkında bir bilgi yoktur. Darüşşifa'nın günümüze ulaşmış vaktiyesinin 1312'de düzenlendiği bilinmektedir. 2010'da ise Amasya Belediyesi tarafından "Sabuncuoğlu Şerefeddin Tıp ve Cerrahi Müzesi"ne çevrilmiş, Amasya'da yapılmış olan Bimarhane Anadolu'da yapılan ilk darüşşifa ve dünyada akıl hastalıkları müzik ile tedavi edildiği yer olarak kullanıldığı için büyük önem taşır.

MİLLİ MÜCADELE MÜZESİ SARAYDÜZÜ KİŞİ BİNASI

Saraydüzü Kışla Binası 22 Haziran 1919 tarihinde ulusal egemenliğe dayanan ilk bağırışlar Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı yerdur. 1944 tarihinde meydanı gelen toprak kayması nedeniyle bina kısmen yıkılmış, daha sonra tamamen yıkılmıştır. Amasya Valiliği ile yapılan ortaklaşa çalışmaları sonucunda 12.06.2009 tarihinde açılmıştır.

Binarın hizmete girmesiyle birlikte ulusalıranas yapıtkı sempozyum, konferans, sergi gibi organizasyonları ev sahipliği yapılabilmektedir. Ayrıca binanın giriş katında bulunan 200 metrekare olan Milli Mücadele Müzesi'nde yerli bilgi panoları, bulguları heykelleri ve eser vitrinleriyle Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini oluşturan Amasya Gelişimi'nin anlatıldığı müze mevcuttur.

ŞEHZADELER MÜZESİ

Müze 1800'li yıllarda inşa edilmiş olup mal sahibi tarafından 1986 yılında yıkılarak, 2007 yılında ise Amasya Valiliği tarafından oylan uygun olarak inşa edilen bina, İl Özel İdarisi Şehzadeler Müzesi olarak 2008 yılında ziyarete açılmıştır.

Bina ahşaptan olup iki katlıdır. Alt katla Amasya'da valilik yapan fakat sultan olma fırsatı bulunmayan şehzadelerin bulunduğu heykelleri, üst katı ise Amasya'da valilik yapan Osmanlı Devleti'nde sultan olan padişahların bakanları heykelleri bulunmaktadır.

HAZERANLAR KONAĞI ETNOGRAFYA MÜZESİ

Müze Müdürlüğü'ne bağlı birim 1865 yılında dönemin defterdar Hasan Talat Efendi tarafından inşa ettirilmiştir. Etnografya Müzesi olarak kullanılan Hazeranlar Konağı 1979 yılında Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından kamulaştırılarak restorasyonu yapılmıştır.

Konak içerisinde yer alan etnografik eserler arasında özellikle kitabeli olan halılar, bindallılar, gümbüş takılar ve altın renkli sarma işlemeler dönemin özelliklerini yansıtmaya açısından önem arz etmektedir.

MİNYATÜR AMASYA MÜZESİ

Minyatür Amasya Müzesi, 1914 yılında çekilmiş bir fotoğrafın emellererek yapılan bir turlu kent mükettir. Sultan Beyazıt Külliyesi'nin imaret binasına bir bölüm içinde 80 m²'lik bir alanda yer alır. Yapımı 2008 yılında Amasya Valiliği İl Özel İdarisi tarafından başlanmış ve 14 Mayıs 2010 tarihinde hizmete açılmıştır.

AMASYA BEDESTENİ

1483 yılında II.Bayezid 'ın kızı ağabeyinden olan Hüseyin Ağa tarafından yaptırılmıştır. Amasya ve çevresinde bir çok hayırlı olan Hüseyin Ağa'nın vakıfıdır. Güzel seğirilmek amacıyla inşa ettirdiği bedesten, depremlerde zarar görmüş daha sonra yapılan restorasyonla yaşlı duvarlar yeniden hayat bulmuştur .

GÖKMEDRESE CAMİ VE TORUMTAY TÜRBESİ

Cami, 1267 yılında Amasya Valisi Seyidtin Torumtay tarafından yaptırılmıştır. Yanında bulunan türbe mavi renkte çimlerle süslenmiş Gökmedrese adını almıştır. Kapsamında II. Abdülhamit'in yaptırıldığı onarım yazıtı bulunmaktadır. Selçuklu mimarisidir.

II. BAYEZİD KÜLLİYESİ

Yeşilirmak kıyısında geniş bir alanda cami, medrese, imaret ve tabhanalık oluşan büyük bir yapı grubudur. Cami kapısı üstünde ve iki yan duvarlarında yer alan Ali Bin Mezid imzalı kitabesine göre (H. 891) 1486 yılında tamamlanmıştır.

Külliye çevreleyen avlu içinde ortada camii, caminin sağ tarafında büyük bir medrese, sol tarafında ise bir imarethane ve kiler vardır. Avlının güneydoğu köşesinde türbe (II. Bayezid'in şehzadesi Ahmet'in oğlu Osman Çelebi) kuzey ve güneydoğusunda biser şadırvan, caminin kuzeybatısında da muvakkidhane bulunmaktadır. Caminin minarelerinin iki farklı tarzda olması, kesme taştan yapılan küşeyinin olması ve 400-500 yıllık amir aşıklarla diğer külliyelelden farklıdır.

BURMALI MİNARE CAMİİ

Burmali Minare Camii, Amasya'da Selçuklu Dönemi'nden günümüze intikal eden önemli mimari eserlerden biridir. Cami Derc Mahallesi'nde, İshak arkasındadır. Selçuklu emirlerinden Necmeddin Turalı Bey ve kardeşi İzzetmedar Yusuf tarafından 1242'de yaptırıldığı caminin giriş cephesi kapı üzerindeki inşa kitabesinde anlatılmaktadır.

ŞEYH HAMDULLAH

İslam yazı sanatını zirveye taşıyan hattat olarak tanınan Şeyh Hamdullah Amasya'da doğmuştur. Şeyh Hamdullah yazdığı yazı ve kendine has üslubu ile hat sanatının zirvesine çıkmış ve bu sayede "Kibkibî'l Kütüb" (hattatların öncüsü) adını almıştır.

STRABON

M.Ö. 63'te Amasya'da doğan ve Roma aristokratıyca kan bağı olduğunu düşündüren Strabon varlıklı bir ailenin çocuğudur. En ünlü eseri o ülkenin bilgisine göre dünya coğrafyasını anlatığı Geographika'dır. Seyahatleri sırasında toprak, coğrafya, felsefe konularında çalışması bilgi toplama ve eserlerini yazmasıdır.

GRİFZEN ASIM BEY

Asım Bey 1851 yılında Tesileye Yengiciler'de dünyaya geldi. Kendisine hocası Nergiz Salim Bey tarafından hediye edilen tey'ın kırışığı olan "Giriş" suzunu mavi saklı. Aşkaleği arasında kolaylıkla taşınabildiği için suzu yarından hiç elvcek emekli. Kendisinin Grifzen Asım Bey olarak anılması bu yitirdir. Musikiye kazandığı bağış ve gösteren dolay anımsın büyüklerle tanınan olan Asım bey, eski oyun azadının Husni Paşa ile dost olması fakat paşanın Abdülhamit tarafından sütlülmesi üzerine Asım bey de Amasya'ya gönderildi ve 25 sene kadar Amasya'da kaldı. 1908 meşuresiyetin ilanı ile İstanbul'a geri döndü ve emekli olan kadar İstanbul'da kaldı. İzmitli olur olmaz Amasya'ya geldi. Grifzen Asım Bey Amasya'da kaldığı zaman içerisinde bir çok talebe yetistirdi.

AMASYA
www.amasya.bel.tr